

ด่วนที่สุด
ที่ ยธ ๐๔๐๕/วิ๙

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 1091 กพ๓
รับที่(อีเมล).....
วันที่ 22 มี.ค. ๒๕๖๔ เวลา 14.45

กระทรวงยุติธรรม

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

กพท. รับที่ 15-11
วันที่ 22 มี.ค. 2564
เวลา 16.30 น.

๒๒ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีสถานการณ์การชุมนุมและเรียกร้องทางการเมืองของนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล)๓๘๓๑๒
ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้กระทรวงยุติธรรมพิจารณาข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีสถานการณ์การชุมนุมและเรียกร้องทางการเมืองของนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชน พร้อมทั้งเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

กระทรวงยุติธรรม ได้พิจารณามาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีสถานการณ์การชุมนุมและเรียกร้องทางการเมืองของนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเสนอเรียบร้อยแล้ว ขอนำเรียน ดังนี้

๑. กรณีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องบังคับใช้กฎหมายและปฏิบัติการใด ๆ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยเสนอให้นำหลักการสำหรับการบริหารจัดการชุมนุมอย่างเหมาะสม ๑๐ ประการ (10 Principles for the Proper Management of Assemblies) ซึ่งจัดทำโดยผู้รายงานพิเศษแห่งองค์การสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมและการรวมกลุ่มอย่างสันติ (United Nations Special Rapporteur on the Rights to Freedom of Peaceful Assembly and of Association) มาเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลนั้น ขอเรียนว่า ที่ผ่านมาหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการบริหารจัดการสถานการณ์การชุมนุมสอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเคารพสิทธิในการชุมนุมโดยสงบ (Right to peaceful assembly) และเสรีภาพในการแสดงออก (Freedom of expression) ตามข้อบทที่ ๒๑ และ ๑๙ แห่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี รวมถึงได้นำมาตรฐานสากลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ อาทิ หลักการพื้นฐานแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการใช้กำลังและอาวุธปืนของเจ้าพนักงานผู้บังคับใช้กฎหมาย (Basic Principles on the Use of Force and Firearms by Law Enforcement Officials) ประมวลหลักปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย (Code of conduct for law enforcement officials) และหลักชี้แนะด้านสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติเกี่ยวกับอาวุธที่มีความร้ายแรงต่ำในการบังคับใช้กฎหมาย (UN Human Rights Guidance on Less-Lethal Weapons in Law Enforcement) เป็นต้น นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเอกสารหลักการสำหรับการบริหารจัดการการชุมนุมอย่างเหมาะสม ๑๐ ประการ (10 Principles for the

Proper...

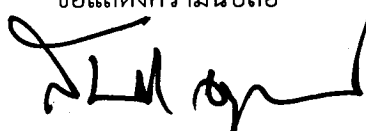
Proper Management of Assemblies) แล้ว พบว่า เป็นเพียงเอกสารที่รวบรวมหลักการพื้นฐานและมาตรฐานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมของประชาชน พร้อมทั้งวางหลักเกณฑ์ตรวจสอบการปฏิบัติตามหลักการดังกล่าว โดยมีได้เป็นการกำหนดหลักการหรือสร้างมาตรฐานขึ้นใหม่ ดังนั้น จึงเห็นว่าหน่วยงานของรัฐอาจนำเอกสารฯ ดังกล่าวมาปรับใช้ภายใต้บริบททางกฎหมายและสังคมของประเทศไทย เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบและสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนว่าได้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการและมาตรฐานระหว่างประเทศในการบริหารจัดการสถานการณ์การชุมนุมแล้ว

๒. กรณีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องบังคับใช้กฎหมายเฉพาะว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะเป็นหลักแทนการใช้กฎหมายอื่น ๆ เช่น กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก กฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ฯลฯ ซึ่งอาจถูกนำมาใช้เป็นข้อกล่าวหาเพื่อขัดขวางหรือจำกัดการใช้เสรีภาพในการแสดงออกและสิทธิในการชุมนุมนั้น ขอเรียนว่า การบังคับใช้กฎหมายใด ๆ ขึ้นอยู่กับลักษณะ (nature) ของการใช้สิทธิในการชุมนุมเรียกร้องของประชาชนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UN Human Rights Committee) ได้ให้ความเห็นไว้ในเอกสารความเห็นทั่วไปที่ ๓๗ (General Comment no.37) ซึ่งระบุว่าโดยลักษณะธรรมชาติของการชุมนุม มักก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมบางประการ เช่น การกีดขวางยานพาหนะหรือทางเท้า ฯลฯ ดังนั้น การบังคับใช้กฎหมายในสถานการณ์การชุมนุมไม่ว่าจะเป็นกฎหมายเฉพาะหรือกฎหมายอื่น ๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาถึงลักษณะธรรมชาติของการชุมนุมที่เกิดขึ้น อีกทั้งการดำเนินการใด ๆ ของรัฐในสถานการณ์การชุมนุมที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิจะต้องกระทำบนพื้นฐานของความจำเป็น (necessary) ความได้สัดส่วน (proportionate) และไม่เลือกปฏิบัติ (non-discriminate) ในการนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจพิจารณาเพิ่มความระมัดระวังในการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้สามารถอธิบายถึงเหตุผล ความจำเป็น และความได้สัดส่วนในการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวได้อย่างชัดเจน รวมทั้งลดความเสี่ยงที่จะเกิดข้อโต้แย้งจากสังคม

๓. กรณีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีช่องทางในการรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างรอบด้านเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาตามข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขปัญหา รวมทั้งสนับสนุนให้จัดตั้งคณะกรรมการปรองดองสมานฉันท์ทั้งในระดับประเทศและระดับจังหวัดนั้น ขอเรียนว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นหลักการพื้นฐานสำคัญของสังคมประชาธิปไตยตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ และเป็นกลไกที่จะทำให้เกิดการพูดคุยรวมทั้งหาทางออกร่วมกัน ลดความขัดแย้ง และส่งเสริมสังคมแห่งความปรองดองและสมานฉันท์ ดังนั้น จึงเห็นควรสนับสนุนให้รัฐบาลจัดให้มีเวทีหารือร่วมกับประชาชนเพื่อยุติความขัดแย้งโดยสันติวิธี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๒๗๓๗ (อัญญาญาจันฯ)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๖๗๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ihr.rlpd@gmail.com

สร. สแกนหนังสือส่ง สลค. แล้ว

พ.ท. น. พ.ท. น. พ.ท. น.
๒๖ ม.ค. ๕๕